

РОБОТИЗАЦІЯ І ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ МУЛЬТИКВАЛІФІКОВАНИХ БУХГАЛТЕРІВ

УДК 657.1

Nicholas Znak,
CA, CPA, Senior Joint Venture Accountant Repsol,
Calgary, Canada

Гуменна-Дерій М. В.,
к. е. н., ст. викладач кафедри обліку і оподаткування,
Тернопільський національний економічний університет

НОВІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА

Бухгалтерський облік суттєво змінився від часів Луки Пачолі до етапу ринкової економіки, за умов якої функціонує велика кількість наукових облікових шкіл. Сьогодні виникає чимало дискусій навколо етимології слів “рахівництво”, “бухгалтерський облік”, “екаунтинг”, “інформологія” та багато інших. Це зумовлено тим, що якщо раніше бухгалтер був пов’язаний із книгою - book, то нині бухгалтер повинен бути частково: а) юристом, щоб вивчати законодавчі зміни; б) комп’ютерником, щоб вводити дані із використанням програмних продуктів; в) податківцем, аналітиком, менеджером, контролером, щоб забезпечити своєчасне нарахування та сплату податків, проводити аналіз даних з метою поліпшення системи ведення обліку та формування фінансової звітності, виконувати управлінські функції щодо різних напрямків діяльності підприємства; г) психологом, оскільки чимало підприємств при відборі на роботу бухгалтера вимагають від нього таку рису характеру, як стресостійкість. Якщо функціональні обов’язки бухгалтера суттєво зросли, то відповідно і виникають дискусії серед наукових облікових шкіл щодо трактування поняття “облік” та “бухгалтер”.

Доцільно звернути увагу на новаторство у навчальному процесі студентів-бухгалтерів і нові виклики до ведення обліку та формування фінансової звітності спричинені самоізоляцією. Першим пріоритетом і, водночас, недоліком сучасної української системи освіти є наявність значної кількості вищих навчальних закладів, які готують бакалаврів та магістрів. На нашу думку, такий ринок породжує здорову конкуренцію і студент може обрати той вищий навчальний заклад, який на його думку надасть знання.

З іншого боку, державне місце виділяється для студентів із високими прохідними балами, що дає свободу вибору, про яку колись писав Нобелівський лауреат М. Фрідман. Він висував ідею щодо свободи вибору шкільних навчальних закладів, шляхом зміни системи фінансування шкіл та використання шкільних ваучерів. На його думку, між шкільними закладами освіти повинна бути конкуренція. Він виступав за програму вибору муніципальних шкіл, створивши спеціальний фонд Friedman Foundation for Education Choice (EdChoice) [1].

Перенісши цю схему на вищі навчальні заклади, можемо сказати, що частково ідея Фрідмана втілилась в життя. Конкуренція серед облікових наукових

шкіл сьогодні в значній мірі залежить від місця її розташування. У більших містах більша кількість студентів, а у менших – менша. В умовах сучасного світу можливе дистанційне навчання, а тому місце розташування вузу не має бути основним у виборі професії. Першочерговою є якість освіти, а вона прямо не залежить від місцевості. З чого можемо зробити висновок, що ментальність має великий вплив на вибір професії бухгалтера. В Канаді професія бухгалтера є однією із найпопулярніших з поміж усіх економічних професій. Чому ж в Канаді потрібно обирати професію бухгалтера? Перш за все, через те, що сфера застосування бухгалтерського обліку в індустрії є дуже широкою і необмеженою.

Це великий бонус, що бухгалтер може здійснювати такий значний спектр роботи, а тому перед ним великий вибір спеціальностей, що є у бізнесі. Крім цього, бухгалтер може працювати в промислових підприємствах, уряді, закладах охорони здоров'я, туризмі тощо. Саме облік дає таку гнучкість і багатофункціональність працювати у різних сферах, тобто все, що пов'язане із фінансами, обліком, плануванням може виконувати бухгалтер, а також ви можете працювати і в інших галузях. Це дуже важливо, бо в індустрії часто відбуваються зміни, але коли ви маєте гнучкі та широкі навички, то можете знайти роботу будь-якій країні. Оскільки в світі зараз популярності набули Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, які мають глобальний характер і застосовуються міжнародними компаніями.

З іншого боку, світова пандемія коронавірусу вивела бухгалтерський облік на новий рівень. Донедавна основне навчання студента проходило в аудиторії, то сьогодні застосовують різні програми, що посилюють двосторонній контакт "викладач-студент". Якщо до цієї пандемії діяв, переважно, груповий принцип, то сьогодні викладач більше часу присвячує співпраці з кожним студентом окремо. Такий досвід позитивно вплине на подальшу систему освіти, адже пришвидшить мобільність і доступність для студентів у вивченні фахових дисциплін.

Щодо бухгалтерів-практиків, то частина із них навчалась працювати віддалено із застосуванням хмарних технологій. З цього можна зробити висновок, що бухгалтер повинен постійно навчатись, бути сучасним та освоювати нові інформаційні технології. Популярності в Канаді й Україні набуло програмне забезпечення Power BI, яке може бути безкоштовним і дає змогу здійснювати імпорт даних із внутрішніх джерел для консолідації даних. [2].

Отже, бухгалтер може без обмежень формувати електронну фінансову звітність. Таким чином, нині бухгалтер зможе працювати із мобільного додатку не виходячи із дому тривалий час. Проте для цього йому необхідно безперервно вивчати програмні продукти, законодавчі бази та вільний ринок програмних продуктів з бухгалтерського обліку та фінансової звітності. У найближчі роки професія бухгалтера з ринку праці в Україні і Канаді, однозначно, не зникне, незважаючи на гучні періодичні заяви скептиків та конкурентів.

Література

1. Milton Friedman, From Wikipedia, the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Milton_Friedman

2. Sujata Narayanna, Power BI Desktop, March 2020 Feature. URL: <https://powerbi.microsoft.com/blog/power-bi-desktop-march-2020-feature-summary/>